

Kanta-Hämeen kuntien, Hämeen liiton ja Kanta-Hämeen hyvinvointialueen puitesopimus yhteistyörakenteiden ja toimintatapojen periaatteiksi

Sopimusosapuolet

Kanta-Hämeen hyvinvointialue

y-tunnus: 3221307–8

Osoite: Sibeliuksenkatu 2, 13100 Hämeenlinna

Hämeen liitto

y-tunnus:

Osoite:

Forssan kaupunki

y-tunnus:

Osoite:

Hattulan kunta

y-tunnus:

Osoite:

Hausjärven kunta

y-tunnus:

Osoite:

Humppilan kunta

y-tunnus:

Osoite:

Hämeenlinnan kaupunki

y-tunnus:

Osoite:

Janakkalan kunta

y-tunnus:

Osoite:

Jokioisten kunta

y-tunnus:

Osoite:

Lopen kunta

y-tunnus:

Osoite:

Riihimäen kaupunki

y-tunnus:

Osoite:

Tammelan kunta

y-tunnus:

Osoite:

Ypäjän kunta

y-tunnus:

Osoite:

Sopimuksen tausta ja tarkoitus

Sopimusosapuolilla on yhteiset asukkaat ja paljon asukas- ja asiakaskohtaisesti toteutettaviin palveluihin liittyviä yhteistyötarpeita. Asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä sekä muiden hyvinvointialueiden ja kuntien toiminnallista yhteistyötä edellyttävien tehtävien asianmukaista ja asiakaslähtöistä toteuttamista tukevat yhteisesti asetetut tavoitteet, sovitut menettelytavat ja toimiva tiedonkulku.

Tässä sopimuksessa yhdyspinnalla tarkoitetaan kahden tai useamman organisaation välistä toiminnallista yhteyttä. Toisin sanoen kuntien, Hämeen liiton ja hyvinvointialueen yhdyspinnoilla tarkoitetaan toimintoja ja tehtäväkokonaisuuksia, jotka kuuluvat kunnan ja/tai hyvinvointialueen järjestämisvastuulle ja joissa niiden asiakaslähtöinen toteuttaminen edellyttää yhteistyötä.

Sopimusosapuolet ovat keskenään tasavertaisia juridisia toimijoita. Lainsäädäntö edellyttää kuntia ja hyvinvointialueita toimimaan yhteistyössä. Yhteistyön arvo syntyy siitä, että yhteistyöllä vastataan yhteiskunnallisiin muutoksiin, kansallisiin¹ ja Kanta-Hämeen alueen tavoitteisiin.

Tällä sopimuksella edistetään sopimusosapuolten yhteistyötä määrittelemällä yhteistyölle asetetut periaatteet ja tavoitteet, yhteistyön toimeenpanoon liittyvät rakenteet sekä vastuutahot. Yhteistyöstä sopiminen luo edellytykset sopimusosapuolten väliselle sujuvalle yhteistyölle sekä selkeyttää yhteistyötä koskevaa vastuunjakoa niiden välillä.

Yhteistyön lainsäädäntöpohja

Lainsäädännössä yhteistyövelvoite kuntien ja hyvinvointialueen välillä on säädetty muun muassa seuraavissa pykälissä:

- Hyvinvointialuelaki § 14 (neuvotteluvelvoite valtuustokausittain).
- Laki sosiaali- ja terveyshuollon järjestämisestä (612/2021):
 - § 6 (hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kunnassa),
 - § 7 (hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen hyvinvointialueella),

¹ Mm. [Hallitusohjelma \(valtioneuvosto.fi\)](https://valtioneuvosto.fi)

- § 10 (palvelujen yhteensovittaminen kuntien ja valtion kanssa),
- § 32 (koulutus-, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta hyvinvointialueella),
- § 50 (varautuminen).

Järjestämislain lisäksi aluekehittämisen lainsäädännössä ja muussa erityislainsäädännössä on paljon yhteistyövelvoitteita esimerkiksi oppilas- ja opiskelijahuollosta, työllisyyden hoidosta ja kotoutumisen edistämisestä.

Sovittavat periaatteet, tavoitteet ja resurssit

Kanta-Hämeen hyvinvointialue, Hämeen liitto ja Kanta-Hämeen kunnat ovat toistensa strategisia kumppaneita. Yhteistyön pohjana on hyvinvointialueen, maakunnan ja kuntien strategiat. Yksi yhteistyön strategisen tason asiakirja on myös alueellinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma.

Strateginen kumppanuus rakentuu vahvasta luottamuksesta ja sitoutumisesta yhdessä tekemiseen. Yhteistyötä tehdään avoimin ja vuorovaikutuksellisin suhtein. Aukkaiden terveyden, hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen on kaikkien sopimuspuolten yhteinen tehtävä ja kaikki osapuolet sitoutuvat myös ihmislähtöisiin, yhdenvertaisiin ja vaikuttaviin palveluihin.

- **Yhteistyön yleisenä tavoitteena on** hyvinvoinnin mahdollistamiseksi ja saavutettavien, yhdenvertaisten palvelujen tarjoamiseksi kantahämäläisille **varmistaa palvelukokonaisuuksien saumattomuus ja eri osapuolten aktiivinen ja kattava yhteistyö palveluiden järjestämisessä ja toteuttamisessa.**
- Yhteistyön tavoitteena on myös **varmistaa valmiuden ja varautumisen yhteensopivuus ja -toimivuus.**

Yhteistyötä taustoittaa yhteisesti jaettava tieto ja tilannekuva kantahämäläisestä väestöstä, eri väestöryhmien terveyden, hyvinvoinnin ja turvallisuuden tilasta ja kokemuksista, palvelutarpeista, kustannuksista, palveluista ja tehdyistä toimista ja niiden vaikuttavuudesta sekä kehitysnäkymistä. Tilannekuva sekä kehittäminen perustuu selkeään ja ennakoivaan asioiden valmisteluun, johon jokainen osapuoli sitoutuu osallistumaan ja tuottamaan oman osansa tarvittavasta tietopohjasta. Tilannekuvan pohjalta muodostetaan alueelle yhteiset linjaukset ja valmistellaan lakisääteiset suunnitelmat.

- **Tavoitteena on yhdessä toteutettu tiedolla johtaminen eli monialaisen tilannekuvatiedon kokoaminen ja sen vuorovaikutuksellinen käsittely ja**

analysointi lakisääteisten neuvottelujen² sekä organisaatioiden yhteisen ja oman päätöksenteon, johtamisen, seurannan ja arvioinnin tueksi.

Alueellisesti sovitut selkeät rakenteet ovat edellytys kaikkia toimijoita yhdistävien asioiden käsittelylle eri tasoilla. Vuoropuhelu ja yhteiset linjaukset ovat välttämättömiä elementtejä alueellisesti vaikuttavan ja yhdenmukaisen toiminnan aikaansaamiseksi.

Jokainen yhteistyösopimuksen osapuoli sitoutuu resursoimaan riittävästi sekä lakisääteisten tehtävien toteuttamiseen että tämän sopimuksen mukaisesti yhdyspinnoilla tapahtuvaan yhteistyöhön. Esimerkiksi alueellisiin työryhmiin on nimetty edustajat ja asiakastyön yhdyspinnoilla on viranhaltija/työntekijä -vastinparit, joille on resursoitu riittävä aika yhteistyöhön. Edellä kuvattujen periaatteiden ja tavoitteiden saavuttamiseksi sitoudutaan sopimuksessa esille tuotuihin rakenteisiin (foorumit ja työryhmät tehtävineen liitteessä 1).

- **Yhteistyön tavoitteena on** kaikkien sopimusosapuolten osallistumisen kautta **vahvistaa toimenpiteiden samansuuntaisuutta ja sitä kautta vaikuttavuutta alueen elinvoimaisuuden kannalta merkityksellisissä asioissa.**

Sopimusosapuolten **yhdyspintatyön keihäänkärkinä ovat:**

- **työllisyys ja elinvoima,**
- **ikäystävällinen asuminen,**
- **kokonaisvaltainen hyvinvointi ja**
- **hyvinvoivat lapset, nuoret ja perheet.**

Tavoitteet ja mittarit ovat koottuna liitteessä 2.

Yhteistyö- ja neuvottelurakenteet

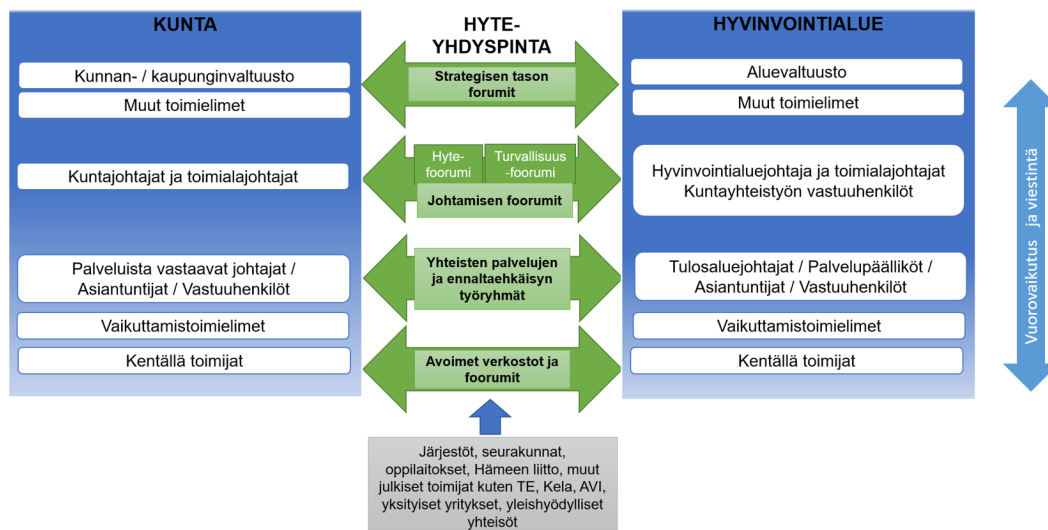
Kanta-Hämeen yhteistyö- ja neuvottelurakenteista sovitaan tässä puitesopimuksessa neljälle toisiaan täydentäville yhdyspintatasoille (kuvio 1): **1) poliittinen päätöksenteon taso** (strategisen tason forumit), **2) ylimmän johdon taso** (johtamisen forumit), **3) operatiivisen johdon ja asiantuntijoiden taso** (yhteisten palvelujen ja ennaltaehkäisyn työryhmät) ja **4) arjen asiakastyössä työskentelevien taso** (avoimet verkostot ja forumit). Kukin toimijataho nimeää omat edustajansa lukuun ottamatta avoimia verkostoja, jotka nimensä mukaisesti ovat avoimia kaikille kiinnostuneille toimijoille.

Erityistilanteissa, perustelluin syin ja erikseen sopien voidaan perustaa myös muita kuin tässä sopimuksessa mainittuja yhteistyötä edistäviä työryhmiä käynnistymisvaiheessa perustettavien lisäksi. Pääsääntönä tulee kuitenkin olla, että

² Ns. yhteistyöneuvottelut [Laki hyvinvointialueesta \(611/2021\) § 14](#) ja ns. hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen neuvottelut [Laki sosiaali- ja terveyshuollon järjestämisestä](#) (612/202) § 6 ja § 7

asiat käsitellään tässä puitesopimuksessa mainituissa työryhmissä. Mikäli on tarpeen perustaa uusi työryhmä, tällä tulee olla selkeästi määritelty fokus ja tavoitteet.

2.12.22

Kuvio 1.

1) Strategisen tason foorumit

- Kanta-Hämeen yhteistyörakenne rakentuu kuntien, hyvinvointialueen ja maakunnan liiton valtuustojen ja virkamiesjohdon yhteiselle valtuustokauden **strategisen tason foorumille**. Foorumin tehtävänä on varmistaa strategisen tason yhteistyön sujuvuus ja muodostaa yhteinen tilannekuva ja rakentaa yhteistä luottamusta ja linjata Kanta-Hämeen hyvinvointialueen, Hämeen liiton ja kuntien välistä verkostotyötä (Hyvinvointialuelaki § 14).

Foorumin kokoonkutsujana toimii Kanta-Hämeen hyvinvointialue, joka vastaa foorumin valmistelusta yhdessä kuntien kanssa.

- Valtuustokausittaisen laajemman foorumin lisäksi kuntien, Hämeen liiton ja hyvinvointialueen luottamushenkilöorganisaatioista valtuustojen ja hallitusten puheenjohtajat sekä virkamiesjohto kokoontuvat kerran vuodessa **kuntakokoukseen**, jonka tehtävänä on johtaa yhteistyötä, tarkastella rakenteita ja toimintatapoja siten, että strategisen tason ja operatiivisen tason yhteistyö on samansuuntaista, pitkäjänteistä ja hallittua. Kuntakokouksella on vuosittainen seurantavastuu siitä, että valtuustokaudelle asetetut sopimukselliset tavoitteet toteutuvat. (Laki sosiaali- ja terveyshuollon järjestämisestä (612/2021, 6 § ja 7 §)

Kuntakokouksen kokoonkutsujana toimii Kanta-Hämeen hyvinvointialue, joka vastaa valmistelusta yhdessä kuntien kanssa. Kokouksen asialistan valmistelu tapahtuu maakunnan kuntajohtajakokouksen ja hyvinvointialueen yhteistyönä.

2) Johtamisen foorumit

- Varautumisen ja hyvinvointialueen sekä kuntien turvallisuuteen liittyvien yhdyspintojen toimintojen sujumisen varmistamisen osalta viranhaltijoiden yhteistyöfoorumina jatkaa edelleen jo aiemmin perustettu Kanta-Hämeen **turvallisuusfoorumi**, jossa kaikki tämän sopimuksen osapuolet ovat mukana ja lisäksi muut siihen nimetyt toimijat.

Koollekutsujana toimii foorumin puheenjohtaja.

- Hyvinvoinnin ja terveyden ja turvallisuuden edistämisen yhdyspintakokonaisuutta johdetaan perustettavan **hytefoorumin** avulla. Sen tehtävänä on varmistaa, että yhteisen tilannekuvan pohjalta linjaten eri toimijoiden asukkaiden hyvinvointiin ja terveyteen vaikuttavia palveluita johdetaan yhdensuuntaisesti eteenpäin koko maakunnan alueella. Linjaamisen ja seurannan tukena on alueellinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma.

Foorumin kokoonkutsujana toimii ensimmäisellä kerralla Kanta-Hämeen hyvinvointialue ja jatkossa koollekutsujana toimii foorumin puheenjohtaja.

Hyvinvointifoorumissa ovat kuntien, Hämeen liiton ja Kanta-Hämeen hyvinvointialueen ylimmän johdon ja yhteistyön vastuuhenkilöiden lisäksi järjestöjen, seurakuntien ja muiden yleishyödyllisten yhteisöjen edustajat.

Hyvinvointifoorumi ja turvallisuusfoorumi kokoontuvat 3–4 kertaa vuodessa ja lisäksi vähintään kerran vuodessa yhteiseen tapaamiseen.

Kokousten valmistelijoina toimivat turvallisuusfoorumin osalta kuntien varautumisen yhteyshenkilöt yhteistyössä hyvinvointialueen varautumisen vastuuhenkilöiden kanssa ja hytefoorumin osalta kuntien hyvinvointikoordinaattorit / vastuuhenkilöt yhteistyössä hyvinvointialueen hyvinvoinnin edistämisen vastuuhenkilöiden kanssa. Foorumit valitsevat kokousten puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja sihteerin keskuudestaan ensimmäisessä kokouksessaan.

3) Yhteisten palvelujen ja ennaltaehkäisyn työryhmät

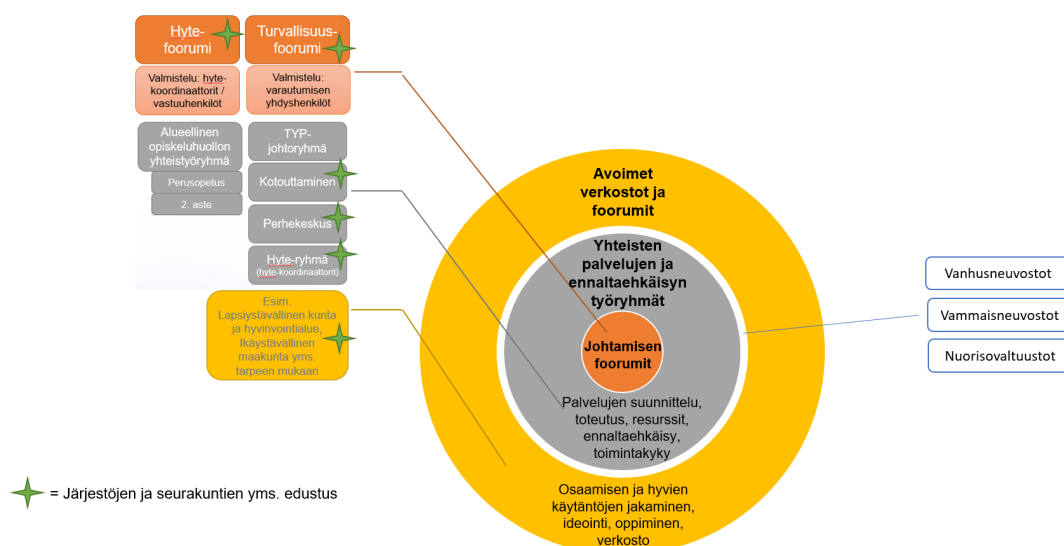
- Yhteisten palvelujen ja ennaltaehkäisyn työryhminä sovitaan käynnistymisvaiheessa koottaviksi **alueellisen opiskeluhoillon** (lakisääteinen), **perhekeskustoiminnan** (lapset, nuoret, perheet), **hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen** (hyvinvointikoordinaattorit / -vastaavat) ja **kotouttamisen yhteistyöryhmät**. Lisäksi on lakisääteisesti TE-toimiston kokoama **työllisyyden edistämisen monialaisen yhteistyöpalvelun (TYP) johtoryhmä** (kuvio 2).

Kunkin yhteisten palvelujen ja ennaltaehkäisyn työryhmän kutsuu ensimmäisen kerran koolle hyvinvointialue. Työryhmille laaditaan omat toimintasuunnitelmansa ja pelisääntönsä. Yhteisten palvelujen ja ennaltaehkäisyn työryhmien toimikausi on valtuustokausi. Työryhmät valitsevat kokousten puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja sihteerin keskuudestaan ensimmäisessä kokouksessaan ja sopivat kokousten järjestelyvastausta.

Sopimusosapuolet huolehtivat siitä, että edellä mainittuihin kokonaisuuksiin on kaikilla osapuolilla osoittaa tarvittava henkilöstöresurssi.

Työryhmien työssä hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan etäyhteyksin toteutettavia kokouksia.

Kuvio 2.

4) Avoimet verkostot ja foorumit

- Operatiivisen tason tarpeen mukaisen yhteistyön, osaamisen ja hyvien käytäntöjen jakamisen, ideoinnin ja oppimisen verkostoille ja foorumeille annetaan mahdollisuus syntyä ja toimia tarpeen mukaan. Verkostojen ja foorumien koordinaatio ja fasilitointiroolit sovitaan jokaisen osalta erikseen, mahdollisesti kiertävinä tai pienemmän ydinjoukon valmistelemina kokoontumisina.

Yhteistoiminnan käytännön pelisääntöjä

Kokouksista ei makseta kokouskorvauksia ja kilometrikorvauksia, vaan jokainen yhteistyötaho kustantaa omien edustajiensa palkka-, palkkio- ja matkakulut. Kokouskustannuksista (esim. tilavuokra ja tarjoilut) vastaa se taho, joka kulloinkin järjestää kokouksen

Viestintä

Yhteistyöfoorumin sekä kokousten viestinnällinen vastuu on kokouksen koollekutsuvalla taholla. Työryhmien viestinnästä tulee sopia osana työryhmän käytännöistä sopimista. Kaikkien osapuolten viestintäorganisaatiot osallistuvat käytännön viestinnän jatkotoimiin, kuten tiedotteiden jakoon, www-sivujen päivityksiin, ohjelmien ja suunnitelmien viestintään.

Seuranta

Hyvinvointialueen, Hämeen liiton ja kuntien välistä yhteistyötä ja sen tavoitteiden onnistumista seurataan vuosittain strategisen tason foorumeissa. Seurantakokous pidetään touko-kesäkuussa.

Sopimuksen voimassaolo ja irtisanominen

Puitesopimus tulee voimaan, kun kaikki osapuolet ovat sen hyväksyneet ja allekirjoituksillaan vahvistaneet. Sopimus on voimassa toistaiseksi. Sisällön toimivuus ja mahdolliset muutostarpeet arvioidaan viimeistään kevään 2025 aikana.

Organisaatio voi irtisanoa sopimuksen vain omalta osaltaan. Sopimuksen irtisanomisaika on 12 kuukautta. Sopimuksen irtisanominen tulee tehdä kirjallisesti ja toimittaa tiedoksi kaikille sopimusosapuolille.

Päiväys x.3.2023

Allekirjoitukset

Kanta-Hämeen hyvinvointialue

Hämeenlinnan kaupunki

Hämeen liitto

Janakkalan kunta

Forssan kaupunki

Jokioisten kunta

Hattulan kunta

Lopen kunta

Hausjärven kunta

Riihimäen kaupunki

Humppilan kunta

Tammelan kunta

Ypäjän kunta